РОЛЬ ПІСЕННОГО МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ МОЛОДІ В КНР

Хоу Цзяньвей
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри освітології та інноваційної педагогіки,
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна

У статті висвітлено роль пісенного мистецтва КНР для формування національної самосвідомості молоді. Представлено основні жанри та види сучасного китайського пісенного мистецтва. Розкрито виховне значення народних та сучасних пісень, які об'єднують масові, шкільні й ліричні пісні та романси. З'ясовано, що високохудожні зразки китайського пісенного мистецтва мають значні можливості для формування національної самосвідомості особистості.

Ключові слова: *національна самосвідомість, пісенне мистецтво, формування, КНР.*

The article highlights the role of Chinese song art in shaping the national i self-awareness of young people. The main genres and types of modern Chinese song art are presented. The educational value of folk and modern songs, combining mass songs, school songs, lyrical songs and romances, is revealed. It was found that the highly artistic examples of Chinese song art have significant potential for the formation of national self-awareness of the individual.

Keywords: *national self-consciousness, song art, formation, Chinese.*

Проблема формування національної самосвідомості молодого покоління визначається пріоритетною в соціокультурному та політичному просторі сучасної Китайської народної республіки. Це обумовлено низкою причин: поширення процесів глобалізації, міжнародної економічної, культурної, освітньої інтеграції, складні умови становлення національної ідентичності китайської нації в її історичному розвитку, неоднорідний національний склад країни, що об'єднує 56 різних етносів.

Вагому роль у національному вихованні китайської молоді, формуванні її національної самосвідомості відіграє пісенне мистецтво, яке має потужні традиції та представлено широким розмаїттям жанрів та видів, що об'єднують як яскраві зразки народної пісенної культури, так і сучасні твори мистецького співу. Про особливий статус пісенного мистецтва в культурному просторі КНР свідчить факт виникнення та розвитку особливих пісенних жанрів, які існують лише на території країни й мають суто національне значення [2; 3].

Слід зазначити, що пісенне китайське мистецтво формувалося і розвивалося під впливом західноєвропейських музичних концепцій та традицій народного національного мистецтва, що обумовило виокремлення двох напрямів сучасної китайської пісні:

1. Народні пісні (го-юе), які адаптувались у відповідності до сучасних та під впливом західноєвропейських музичних традицій. Національна пісенна традиція представлена високохудожніми зразками пісенного мистецтва, які об'єднали обрядові, ліричні та епічні пісні. Так, обрядові пісні супроводжували людину протягом усього її життя, оспівували та естетично наповнювали всі значні події: народження, повноліття, весілля. Ліричні пісні втілювали високі почуття та емоції людини, її переживання, підкреслювали велич та шляхетність людської душі. Особливе місце займають пісні, які оспівують красу природи, рідного краю. Слід відмітити, що китайська національна духовно-філософська традиція розглядає природу як живий організм, цілісний та гармонійний. Людина має осягнути сенс мудрості природи, наблизитися до неї, стати її частиною. Тематика епічних пісень пов'язана з героїчними подіями історії китайського народу, проявом мужності та героїзму її кращих представників, відданості своїй нації, рідній землі. Окремі пісні присвячені конкретній видатній та значущій для китайської нації особі, з детальним висвітленням його біографії, хронології подій та вчинків, опис воєнних походів та перемог [3; 4].

2. Сучасні пісні (сінь інь-юе), серед яких виділилися:

– масові пісні (юе-ге) — вони, як правило, характеризувалися патріотичною тематикою, були близькими до маршів за своїм характером і ритмом. Проте в масових піснях простежується національна спрямованість, їх тексти складені в традиційній китайській літературній формі, у яких використовувалася притаманна китайській культурі сюжетна тематика, художні образи та естетична палітра [2;4];

– шкільні пісні (сюетан юе-ге) — призначалися для хорового співу, виконувалися на уроках музики, коли вони отримали статус окремих навчальних предметів та поза уроками [2; 3];

– романси та ліричні пісні — популярний жанр пісенного мистецтва з широкою тематикою, у яких витончено та яскраво представлено красу природи, любов до рідного краю, розмірковування про сенс життя, моральні й духовні цінності [3; 4].

Як було з'ясовано в процесі дослідження, пісенне мистецтво розглядається науковцями як потужний засіб формування національної самосвідомості особистості, оскільки має унікальні можливості впливати майже на всі складові означеного феномену.

Як відомо, національна самосвідомість — це осмислене та відповідальне прийняття своєї приналежності до певної нації, що складається із системи знань про свою національну культуру та духовну спадщину; комплексу почуттів, ставлень до національного духовного здобутку свого народу; сукупності певних рис характеру та поведінки; готовності діяти й працювати задля розвитку та прогресу власної нації, народу [1].

Отже, вивчення та виконання національних пісень сприяє формуванню, вдосконаленню знань про історію, культуру, традиції та звичаї свого народу, знайомить із високохудожніми зразками мовної культури. Водночас, пісні як втілення високо естетичних емоційних та чуттєвих образів розвивають емоційну сферу людини, дають можливість побачити красу природи рідного краю, відчути чарівність музики та виховують уміння насолоджуватися ними. Пісні, сюжет яких пов'язаний із героїчними подіями історії свого народу, подвигами кращих її представників сприяють вихованню почуття гордості за свою націю, відданості національним ідеалам, стимулюють бажання докладати зусиль, активно працювати та сприяти розвитку власної нації.

Список використаних джерел

1. Кін О. Витоки проблеми формування національної самосвідомості особистості. *Інноватика у вихованні* : зб. наук. пр. 2021. Вип. 13. Т. 1. С. 163–173.
2. 王玉和（2005）。中国现代音乐史. 北京：人民音乐出版社。 117.
3. 关建华（2005）。世界多元文化音乐教育国际研讨会。中央音乐学院。 2 号，107-112。
4. 乔建中（2017）。中国民歌的多元世界。民间音乐。 7号, 53-55号。